

Ο ΦΡΕΙΔΕΡΙΚΟΣ ΣΟΠΕΝ

“Ο βίος του Σοπέν εινε γεμάτος μουσική, ποίηση και αγάπη : άγαπούσε τόσο πολύ την τέχνη και τόν έρωτα ώστε έγινε άπ’ άπό τόν δυστυχία και πέθανε νέος.

Υπήρξε ποιητής. Και τήν ποίηση πού γέμιζε τήν ψυχή του τήν έξεδήλωνε μέ άρμονικούς ήχους, καθώς επίσης ζωγράφιζε με τήν μουσικήν τή φύση πού έβλεπε γύρω του.

Κανείς δέν νοσταλγίσει τόσο τό ίδεώδες και τό ώραιόν όσον αυτός. “Όταν ό Σοπέν νοσταλγεί τό ώραιο πού εινε ή πατρίδα τών μεγάλων ψυχών, όταν τόν κατέχει ή έπιθυμία τής τελειότητας του αισθηματος, τότε γίνεται θεϊος και συνθέτει τά ώραιότερα του τραγουδία.

Μιά αύγλη συγκινητικής ποιήσεως περιβάλλει τόν Σοπέν όπως τόν Μοζάρτ, τόν Βίλλεο, τόν Μυσέ... Μέ τόν τελευταίον αυτών ό Σοπέν έχει τόσες όμοιότητες, τόσες ψυχικές αναλογίες, ώστε μπορεί νά όνομασθώ ή *Μυσέ τής Μουσικής* ή *Ίδια ψυχή, τό ίδιο πάθος* : ό ένας γράφει στίχους κι ό άλλος μουσικήν. Τι όμοιότης όμως μεταξύ των ! Αισθάνονται και νοσταλγούν μέ τόν ίδιο τρόπο. Είναι, σάν νά πούμε ή ίδια ψυχή. “Η *«Νύχτες»* του ποιητού έχουν τήν άρμονία τής Σονάτας εις Ντό έλασσον του συνθέτου, όπως ή *«Νυκτωδίες»* του μουσικού περικλείνουν δηλ τήν ποιήσι τής *«Λουκίας»* και τής *«Αναμνήσεως»*.

“Η ίδια μουσα δονεί τή λύρα τους, ό ίδιος ένθουσιασμός τούς καταλαμβάνει, τήν ίδια συγκίνησι αισθανόμαστε όταν ακούμε τις στροφές του Μυσέ ή τις μελωδίες του Σοπέν.

***

“Αλλά και ή ζωή των δύο μεγάλων άνδρων έχει μεγάλες όμοιότητες : τόσο μεγάλες μάλιστα πού κάμπον έντύπωσι. Και πρό πάντων οι ίδιοι χαρακτήρες, ή ίδια αρχή το΄ σταδίου τους, ή ίδιες έλπίδες, ό ίδιος ήρωϊσμός, τό ίδιο αισθημα... ή ίδια καρδιά... “Η καρδιά τους συγκινείται άπό τήν χαρά τής ζωής, πού πνίγεται άπό τά κύματα τής άρμονίας πού βγαίνουν άπό τό στήθος τους.

Και οι δύο πέθαναν πληγωμένοι, αφήνοντας για κληρονομία τά παράνοια και τά τραγωδία τους. ... μουσική και τήν ποιήσι τους : νά ό Μυσέ και ό Σοπέν, ή δυο οιδυμες ψυχές !

***

“Ο Σοπέν, γεννήθηκε στή Βαρσοβία, στό 1809 από πατέρα γάλλο και μητέρα πολωνέζα. “Αδύνατος και άρρωστιαρός, έδειξε γρήγορα μεγάλη έξυπνάδα και πολλή κλσι για τήν μουσική. Μιά μελαγχολία, πού τον παρακολούθησε όλο του τό βίο, ήταν χυμμένη στις πρώτες συνθέσεις του. Κατόπι ή μουσική του έπήρε τήν ήχό τής ζωής, τής βιοπάλης και των στερήσεων.

“Η *«Νυκτωδίες»* του όμως τόν έκαμαν διάσημον δέν λείπει ούτε άπ’ αυτές ή μελαγχολία. “Ηταν ή εποχή πού στήν καρδιά του μουσικού μιλούριζε ή τρικυμία των παθών. “Ο Σοπέν, 21 έτών τότε, έγραφε κλαίοντας από τήν Βαρσοβία, αφήνοντας πίσω τούς γονείς και τούς φίλους του. Μιά μυστηριώδης δύναμις τόν έσπρωχνε έμπρός.

Πηγαίνει στό Μπρεσλάου, στήν Δρέσδη, και δίνει συναυλίες. Στή Βιέννη όμως συναντᾷ δυσκολίες, σάν άγνωστος καλλιτεχνης πού ήταν. Έέλος μετά ένα έτος φθάνει στό Παρίσι. Στήν αρχή δοκιμάζει τρομερές δυσκολίες : γίνεται πιανίστας και νά ζήση και αφήνει τις συνθέσεις του. Λίγο ακόμη και ή βιοπάλη θά τόν καταπιεί μέσα στή δινη της...

Τέλος κατορθώνει νά διοργανώση ένα πρώτο κονσέρτο, χωρίς όμως νά καλύψη τά έξοδά του. “Ενας κριτικός έρισιε τήν προσοχή του κοινού για τόν νεαρό καλλιτέχνη. “Η δυστυχία όμως δέν παύει. Τότε ό Σοπέν παίρνει τήν άπόφασιν νά επιστρέψει στήν πατρίδα του.

“Εδώ όμως ή τύχη βάσει τό θαυματουργό της χέρι και ό Σοπέν, πού ειναν έτοιμος για άναχώρησι, συναντάει τόν πρίγκηπα Ράδζιβιλλ, ό όποιος τόν παρακαλεί νά μείνι μια μέρα ακόμη για νά παίξη στού κ. Ρόσαλντ. “Ο Σοπέν δέχεται, και τό ίδιο βράδυ, στό σαλόνια του τραπέζιτου, μια σύγκλησι κοινωνία τόν χειροκροτεί και τόν θαυμάζει. Τό πρωτ, ό Σοπέν ξεπνιχσε διάσημος : τό σχέδιο τής άναχωρήσεως ένκαταλείφθηκε.

“Ακολούθησαν πέντε χρόνια εύτυχισμένης ζωής : τόν έδέχθησαν στό καλλίτερα σαλόνια, είχε μαθητάς τά καλλίτερα παιδιά τής άριστοκρατίας. “Εμεινε όμως πάντα μελαγχολικός. Τά βράδυα όταν

σκοτεινίαζε, ή ψυχή του γέμιζε ποίηση και έπαιζε τότε βγάζοντας τούς παθητικώτερους φθόγγους άπό τό πιάνο του.

***

“Ενα βράδυ, στής κόμησσα Μερλιόν, συνάντησε τή Γεωργία Σάνδη... “Επαιξε υπεράνθρωπα, αύτοσχεδίασε μέ μπριό θαυμάσια κομμάτια επάνω σέ πολωνικά μοτίβα, πού συγκλονίσαν όλον τις ψυχές. “Η Σάνδη τόν εκύταζε, κοντά στό πιάνο και άκουε μαγεμένη...

“Εγειναν φίλοι, ό Σοπέν ήταν τότε 28 έτών και ή Γεωργία 34... “Ο έρωσ όμως εκίνους μεταβλήθη γρήγορα σέ μια μεγάλη άπογοήτσει.

Τήν άνοιξη του 1839 έφυγαν για τήν Μαγιόρκα όπου έζησαν εύτυχεις όλον τόν χειμώνα και επέστρεψαν πάλι στό Παρίσι. “Ο Σοπέν έγραψε τήν εποχή εκείνη τά ώραιότερα έργα του και έφθασε στή μεγαλειότη του δόξα.

Τραυμασμένος από τή γυναίκα πού τον υποδούλωνε και πού κατά βάθος δέν αγαπούσε, ό Σοπέν έγινε μελαγχολικώτερος και ή ύγεια του κλονίστηκε σέ βαθμό επικίνδυνο. “Ενας τρομερός βήχας τόν έβασάνιζε. “Ανίκανος νά σπάση τά δεσμά του, χωρίς θέλησιν, δέν έπίστευε πιά στον έρωτα και έθαψε όλα τά όνειρα του. Κανείς δέν γνώρισε τί υπέφερε τότε : τό μυστικό του πόνο του τό πήρε μαζί του στον τάφο... Στά έργα του όμως φάνηκε όλο ό μυστικός πόνο πού τόν κατέτρωγε, όλες οι πληγές τής καρδιάς του, όλες ή περιπέτειες τής τραυμασμένης εκείνης ψυχής.

Στά 1847 ή Γεωργία Σάνδη δημοσίευσε ένα βιβλίο, τή *Λουκρητία Φλοριάν*, πού έθεσε τέρμα στας σχέσεις της μέ τόν μουσουργό. “Ο ήρωσ του μυθιστορηματος εκίνου ένας πρίγκηπος Κάρολος, άσθενικός και ζηλιάρης, άναγωνιστήθηκε άμέσως ως ό ίδιος Σοπέν. “Ηπληγή, για αυτόν υπήρξε άγίατρευτη. “Αφρησ τήν Σάνδη και όρκιστήκε νά μη τήν ξαναϊδθ ποτέ. Τό χτύπημα ήταν πολύ δυνατό για αυτόν : τόν κατέλαβε ένας πυρετός πού δυό μήνες τόν κράτησε μεταξύ ζωής και θανάτου.

Μετά ένα χρόνο, ή Σάνδη τόν συνάντησε και του έδωσε τό χέρι ως σημείο συμφιλίωσης. “Ο Σοπέν τρώμαξε, γλιώμασε, έγύρισε τό πρόσωπό του για νά μη συναντήσει τά βλέμματα εκείνα και έφυγε. Αυτή τή φορά είχαν χωρίς για πάντα. Ποιός έπταιε ; “Ισως ή τύχη πού φρόντισε νά ένώση δυό πλάσματα πού άλληλοθαυμαζόντουσαν πολύ, αλλά πού δέν μπορούσαν νά έννοηθουν και νά νοιώσουν τήν άληθινή αγάπη.

Τό τέλος του Σοπέν υπήρξε τόσο συγκινητικό, όσο άνήσχη υπήρξε και όλη ή ζωή του. “Απέθανε όπως έζησε, σάν άληθινός καλλιτέχνης, σάν μεγάλος άνθρωπος. “Αφού διέκοψε τις σχέσεις με τή Σάνδη, πήγε στό Λονδίνο, όπου έδρασε τās τελευταίας του άφηνας. “Επέστρεψε στό Παρίσι τόν Ιανουάριου του 1849 και έζησε όκτώ μήνες ακόμα : απέθανε στας 15 “Οκτωβρίου του ίδιου έτους.

Τις τελευταίες στιγμές τής ζωής του εύρέθη κοντά του ή κόμησσα Ποτόκα, πού είχε έλθει επίτηδες από τή Νίκαια, μόλις έμαθε ότι ό μέγας μουσουργός έπνε τα λείψα.

“Ο Σοπέν τής ειπε μέ ήρεμη φωνή :

— “Ηθελα ν’ άκούσω για τελευταία φορά τή φωνή σας, κόμησσα, άφου ό Θεός μου έπεφύλαξε τήν ευχαρίστησι νά σας έχω κοντά μου στήν τελευταία ώρα του βίου μου.

“Η κόμησσα σιωπηλά, κάθησε στό πιάνο. “Ο Σοπέν άκουσε τή φωνή της μέσα στό ήσυχο νεκρικό του δωμάτιο.

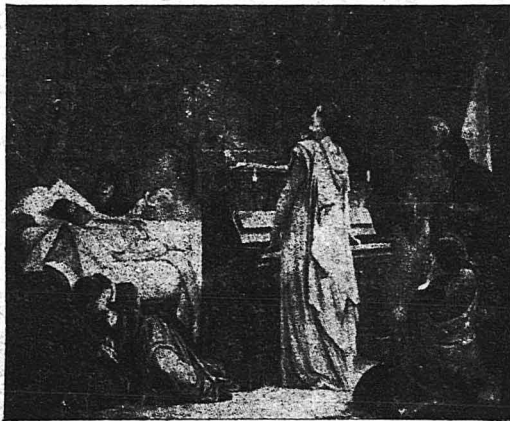
— Τι ώραια ! Τι ώρατα !... έ-λεγε.

Σε λίγες στιγμές ξεψύχησε.

“Η κήδεση έγεινε στό ναό τής “Αγίας Μαγδαληνης. “Ο μουσουργός είχε ζητήσει νά ψάλλουν τό *Ρέβιεμ* του Μοζάρτ. Τήν όρχήστρα διηύθυνε ό Μέγερμπερ. “Όλοι έκλαιαν όταν έπαύθησαν τά *Πρελόνια* του Σοπέν. “Ετάφη στό Πέε-Λασέζ, κοντά στον Μπαλλίνι. Στον τάφο του έρριξαν χώμα τής Πολωνίας, πού είχε φέρει μαζί του προ δεκαοχτᾷ έτών, μέσα σ’ ένα άγυρο κύπελλο.

Φρειδερίκος Σοπέν.

“Ο θάνατος του Σοπέν.